

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Навчально-науковий інститут педагогіки
Природничий факультет
Комунальний заклад позашкільної освіти «Обласний еколого-натуралістичний центр»
Житомирської обласної Ради

ІННОВАЦІЙНІ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Збірник науково-методичних праць

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка
(протокол № 6 від 29 травня 2020 р.)*

Житомир – 2020
ЖДУ ім. Івана Франка

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Житомирського державного університету імені Івана Франка
(протокол № 6 від 29 травня 2020 р.)*

Рецензенти:

Шевчук Лариса Миколаївна, доктор біологічних наук, професор, кафедри зоології, біологічного моніторингу та охорони природи Житомирського державного університету імені Івана Франка;
Горай Ольга Віцентіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри природничих та соціально-гуманітарних дисциплін Житомирського медичного інституту;
Поліщук Наталія Миколаївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри методики викладання навчальних предметів комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради.

I 58 **Інноваційні здоров'язберігаючі технології у закладах освіти:** збірник науково-методичних праць / за заг. ред. В. В. Танської, О. А. Сорочинської, О. В. Павлюченко – Житомир. – ЖДУ ім. Івана Франка, 2020. – 116 с.

У збірнику науково-методичних праць представлено результати наукової та навчально-методичної роботи учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інноваційні здоров'язберігаючі технології у закладах освіти». Значну увагу зосереджено на актуальних проблемах здоров'язбереження у закладах освіти: формуванню валеологічної компетентності учнів початкової, основної, старшої профільної школи, а також дітей у закладах позашкільної і дошкільної освіти; підготовці майбутнього педагога до впровадження здоров'язберігаючих технологій у закладах освіти різного рівня акредитації.

Збірник буде корисним для студентів, вчителів природничих дисциплін ЗНЗ, працівників закладів дошкільної і позашкільної освіти, викладачів вищої школи та науковців.

Редакційна колегія:

Киричук Галина Євгеніївна – ректор Житомирського державного університету імені Івана Франка, доктор біологічних наук, професор (голова);

Корнійчук Наталія Миколаївна – проректор з навчальної роботи Житомирського державного університету імені Івана Франка, кандидат біологічних наук, доцент;

Боцян Тетяна Вікторівна – проректор з наукової та міжнародної роботи Житомирського державного університету імені Івана Франка, кандидат економічних наук, доцент;

Чумак Володимир Валентинович – проректор з навчально-методичної та виховної роботи Житомирського державного університету імені Івана Франка, кандидат хімічних наук, доцент;

Бордюг Наталія Сергіївна – директор позашкільного комунального закладу «Обласний еколого-натуралістичний центр» Житомирської обласної ради, кандидат сільськогосподарських наук, доцент Поліського національного університету;

Танська Валентина Володимирівна – директор навчально-наукового інституту педагогіки Житомирського державного університету імені Івана Франка, кандидат педагогічних наук, доцент;

Мельниченко Руслана Костянтинівна – декан природничого факультету Житомирського державного університету імені Івана Франка, кандидат біологічних наук, доцент;

Коновальчук Іван Іванович – завідувач кафедри дошкільної освіти та педагогічних інновацій Житомирського державного університету імені Івана Франка, доктор педагогічних наук, доцент;

Стадниченко Агнеса Полікарпівна – завідувач кафедри зоології, біологічного моніторингу та охорони природи Житомирського державного університету імені Івана Франка, доктор біологічних наук, професор;

Сорочинська Оксана Андріївна – старший викладач кафедри дошкільної освіти та педагогічних інновацій Житомирського державного університету імені Івана Франка, кандидат педагогічних наук.

Павлюченко Олесь Вікторівна – доцент кафедри зоології, біологічного моніторингу та охорони природи Житомирського державного університету імені Івана Франка, кандидат біологічних наук, доцент;

Матеріали друкуються в авторській редакції. За достовірність фактів, власних імен та інші відомості відповідають автори публікації. Думка редакції може не збігатися із думкою авторів.

©Автори статей, 2020
©ЖДУ імені Івана Франка, 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

<i>Л. С. Андрейчук, В.В. Танська</i>	6
ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ РУХЛИВИХ І СПОРТИВНИХ ІГОР	
<i>С. В. Бакалова, О. А. Сорочинська</i>	9
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПАЛЬЧИКОВОЇ ГІМНАСТИКИ У ЗМІЦНЕННІ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Т. М. Дворко, О. А. Сорочинська</i>	12
ОРТОПЕДИЧНА ГІМНАСТИКА – ОСНОВА ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>О. Ю. Карпович, В.В. Танська</i>	14
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ВІТАМІНОТЕРАПІЇ У ЗМІЦНЕННІ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	
<i>Я. Я. Козловець, О. А. Сорочинська</i>	17
РОЗВИТОК ДИТИНИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ТЕХНОЛОГІЇ ЕСТЕТИЧНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ	
<i>Н. Р. Сергієнко, О. А. Сорочинська</i>	21
МУЗИКОТЕРАПІЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: РОЗВАГА ТА РОЗВИТОК	
<i>І.В. Старубінська, В. В. Танська</i>	24
РЕАЛІЗАЦІЯ АРТ-ТЕХНІКИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	

СЕКЦІЯ 2. ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ, ОСНОВНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ РОЗВ'ЯЗАННЯ

<i>В. А. Дік, В. С. Дмитрук, Р. П. Власенко</i>	28
ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗОРОВОЇ ТА СЛУХОВОЇ ЧУТЛИВОСТІ В ПІДЛІТКОВОМУ ТА ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ	
<i>О. А. Дубасенюк</i>	31
ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ	
<i>Є. С. Корнілова, О. В. Павлюченко</i>	35
ОСОБЛИВОСТІ ЗАГАРТУВАННЯ ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ	

СЕКЦІЯ 3. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ І ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'Я У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

<i>Н. С. Андросович, О. А. Сорочинська</i>	37
РУХЛИВІ Й СПОРТИВНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Н.Ю. Голуб, О.А. Сорочинська</i>	39
ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ГІМНАСТИКИ ДЛЯ ОЧЕЙ	
<i>К. О. Корзун В. В. Танська</i>	45
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СТЕП-АЕРОБІКИ У ЗМІЦНЕННІ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
	48

<i>О. В. Остапчук, О. А. Сорочинська</i>	
ТОЧКОВИЙ МАСАЖ – ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
<i>Т. Г. Родіна, О.В. Павлюченко</i>	50
ЗНАЧЕННЯ ГРИ ТА ІГРОВОЇ ТЕРАПІЇ В ЗМІЦНЕННІ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ	
<i>О.В. Хомич, О. А. Сорочинська</i>	53
БІБЛОТЕРАПІЯ – ОСНОВА ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>О. О. Тушинська</i>	56
ЗАСОБИ СТЕП-АЕРОБІКИ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	

СЕКЦІЯ 4. ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОБОТІ ПСИХОЛОГА З ПЕДАГОГАМИ

<i>В.В. Степанчук, О. А. Сорочинська</i>	59
ВИКОРИСТАННЯ ПСИХОГІМНАСТИКИ ДЛЯ ЗМІЦНЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
<i>Т. М. Суловець, В.В. Танська</i>	61
СМІХОТЕРАПІЯ – ОСНОВА ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ	
<i>О. О. Шахрай</i>	64
ЛЯЛЬКОТЕРАПІЯ – ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'Я ДОШКІЛЬНИКІВ	
<i>Л. С. Штрефлінг</i>	68
ГРИМОТЕРАПІЯ – ОДНО З НАПРЯМІВ АРТ-ТЕРАПІЇ ДІТЕЙ	
<i>Т.А. Яхимович, О. А. Сорочинська</i>	70
АРТ-ТЕХНІКА КОЛАЖ У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ	

СЕКЦІЯ 5. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДОШКІЛЬНІЙ, ПОЧАТКОВІЙ, ОСНОВНІЙ ТА СТАРШІЙ ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ

<i>Т.М. Адаміцька, І. В. Новіцька</i>	72
ВПЛИВ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ НА ПІДГОТОВКУ ТА РОЗВИТОК УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
<i>І. В. Денисюк, О.О. Стадник</i>	75
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПОЗАШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ	
<i>М. Л. Корнійчук</i>	79
ВИКОРИСТАННЯ ФІТОТЕРАПІЇ ДЛЯ ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ	
<i>Н. А. Ланова, О. А. Сорочинська</i>	82
ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ЗАСОБАМИ ПІСОЧНОЇ ТЕРАПІЇ	
<i>Л. В. Лисенко, В.В. Танська</i>	86
ЗАСТОСУВАННЯ ПРИРОДОТЕРАПІЇ В ЗМІЦНЕННІ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ	
<i>Т.О. Луценко, І. В. Новіцька</i>	89
САМОСТІЙНА НАВЧАЛЬНА РОБОТА УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА ЗАСАДАХ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	
<i>А. С. Пишняк, Л. А. Константиненко</i>	92
ВИКОРИСТАННЯ GOOGLE ФОРМ ПРИ ВИКЛАДАННІ ШКІЛЬНОГО КУРСУ БІОЛОГІЇ ЛЮДИНИ (8 КЛАС)	

8. Савченко О.Я. Умій вчитися : навч. посіб. для молодших школярів / О.Я. Савченко. – К. : Освіта, 1996. – 192 с.

*А. С. Пишняк,
магістр спеціальності Середня освіта (Біологія та здоров'я людини),
14 група природничого факультету,
Науковий керівник: канд. біол. наук, доцент Л. А. Константиненко
(Житомирський державний університет імені Івана Франка).*

ВИКОРИСТАННЯ GOOGLE ФОРМ ПРИ ВИКЛАДАННІ ШКІЛЬНОГО КУРСУ БІОЛОГІЇ ЛЮДИНИ (8 КЛАС)

Вступ. В сучасному світі науково-технічного прогресу навчання молодого покоління повинно сприяти їх всебічному розвитку як особистостей, тому вчителі намагаються задіяти якнайбільше методів, форм та засобів навчання, зокрема використання технічних засобів, таких як комп'ютерна техніка, та різноманітних програм для більшої зручності й зацікавленості учнів у навчанні [3].

Актуальність дослідження. Стрімкий розвиток Інтернету створює необхідну передумову застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі з метою формування в учнів компетентностей, необхідних в майбутній професійній діяльності. Одним з основних завдань сучасної української школи є перехід від забезпечення комп'ютерної грамотності учнів до застосування інформаційних технологій в професійній діяльності. При цьому особлива увага приділяється здоров'язберігаючим технологіям. Цьому сприяє використання Google-сервісів, які настільки успішно впроваджуються в освітній процес, що стають уже невід'ємною його частиною. Одним із таких сервісів є Google Форми [3].

Метою статті є обґрунтувати доречність використання Google Форм при викладанні шкільного курсу біології людини та розкрити переваги їх застосування.

Виклад основного матеріалу. Будь-який навчальний процес повинен бути керованим. За твердженням А. Алексюка, А. Аюрзанай, П. Підкасист та В. Козакової, чим ближчий рівень управління до навчального процесу, тим більше повинна приділятися увага функціям організації навчання та контролю за його результатами [1]. Від контролю залежить ефективність та результативність проведення навчальної діяльності загалом. Контроль охоплює всі елементи процесу навчання. Google Форми допомагають ефективно організувати та контролювати навчальний процес, зокрема і вивчення шкільного курсу біології людини.

Google Форми – зручний інструмент для створення тестів і анкет для опитування респондентів. Вони передбачають інтеграцію з електронними Google Таблицями для автоматичного збереження відповідей респондентів [3].

Значного поширення набув тестовий контроль при вивченні шкільного курсу біології людини, як один із засобів поточного та тематичного контролю знань учнів. Застосовуючи Google Форми учасники освітнього процесу озброєні

сучасним, потужним інформаційно-технічним засобом для організації тестового контролю на основі хмарних технологій [4].

Для використання тестової форми необхідно мати обліковий запис (акаунт) в системі Google. Використання Google форм має наступні переваги:

- безкоштовність;
- висока якість розробки та регулярне оновлення продукту;
- відсутність реклами;
- безпечність (компанія Google зберігає в таємниці всі персональні данні користувачів);
- простота й зручність користування та адаптивний дизайн;
- немає потреби роздруковувати питання;
- результати опитувань опрацьовуються автоматично, аналізуються, виводяться в наочному вигляді;
- електронні форми зберігаються в хмарному сховищі, постійно доступні, до них можна звернутися в будь-який момент;
- посилання на форму можна відправити на адресу електронної пошти респондента або залишити на загально-доступному інтернет-ресурсі;
- дозволяє тримати зв'язок з учнями, які на заняттях відсутні, здійснювати дистанційне навчання [4].

Google Форми дають можливість створювати тестові завдання з різними типами відповіді:

- з короткими відповідями (текст, що вводиться з клавіатури);
- абзац (текст, що вводиться з клавіатури);
- з варіантами відповіді (вибір єдиної з переліку відповідей);
- прапорці (множинний вибір з переліку відповідей);
- спадний список (вибір із випадного списку);
- лінійна шкала (оцінювання за лінійною шкалою від одного до дванадцяти одиниць);
- таблиця з варіантами відповіді (встановлення відповідності між тезами у рядку та у стовпці) [2].

Наприклад, при створенні тесту з теми «Травна система», вчитель може використати запитання з вибором однієї або декількох правильних відповідей, а також використовувати тестові завдання відкритого типу (рис. 1).

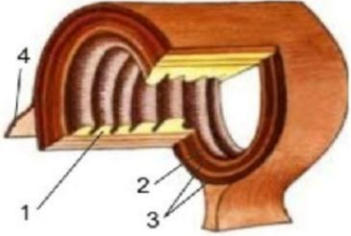
Окрім тестового контролю Google Форми доречно використовувати з метою проведення опитувань, які регулярно здійснюються в навчальних закладах вчителями-предметниками, психологами тощо. Даний сервіс може стати частиною роботи з батьками та значно спростити спілкування. Так, класний керівник на початку навчального року може запропонувати батькам заповнити анкету, щоб з'ясувати відповіді на такі стандартні питання: номери телефонів, місце роботи, особливі потреби учнів (дієтичне харчування, хвороби тощо).

Перешкодою для використання електронних форм може стати відсутність вільного та постійного доступу до Інтернету.

Травна система

*Обов'язкове поле

Вкажіть, яка оболонка шлунку зображено під цифрою 1? *

☐ підслизова
 ☐ тверда
 ☐ м'яка
 ☐ слизова
 ☐ серозна

А

Б

Надіслати

Травна система

Сукупність механічних, хімічних і біологічних процесів, що забезпечують розщеплення складних поживних речовин, які потрапили з їжею, на відносно прості сполуки, які можуть бути асимільовані організмом називають

Ваша відповідь

Рис. 1. Приклади тестових завдань різних типів: А – закритого типу, на вибір однієї правильної відповіді із запропонованих; Б – відкритого типу.

За допомогою Google Форм вчитель біології відкриває широке поле можливостей: створення електронного дидактичного матеріалу, завдань тренувального характеру та для поточного чи тематичного контролю знань, зокрема шкільного курсу біології [2].

Висновки. Використання Google Форм дає змогу вчителям біології ефективніше організовувати та контролювати освітній процес порівняно з паперовими варіантами тестів та анкет для опитування. В цілому вони сприяють покращенню навчального процесу, поліпшенню роботи вчителів та збереженню здоров'я учасників освітнього процесу.

Список використаних джерел:

1. Алексюк А. Організація самостійної роботи учнів в умовах інтенсифікації навчання: навчальний посібник / А.Алексюк, А.Аюрзанай, П.Підкасист, В. Козакова. – Львів: Растр-7, 2007. – 375 с.
2. Продукти Google [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.google.com.ua/intl/uk/about/products/>.
3. Про схвалення стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-p/>.
4. Калініна Л.М. Google-сервіси для вчителя. Перші кроки новачка / Л. М. Калініна, Н. В. Носкова. – К.: Вища освіта, 2006. – 478 с.